

Abstrakt

Středobodem této diplomové práce je státní podnik, jeho základní charakteristika, právní úprava v platném zákonu o státním podniku a postavení tohoto subjektu dané některými dalšími právními předpisy.

Státní podnik je státní organizací a specifickou organizačně právní podnikatelskou formou, prostřednictvím níž stát vykonává správu svého majetku, podniká a tím zároveň naplňuje účel, ke kterému byl státní podnik založen. Specifická se projevuje především majetkem, kterým disponuje, vztahem k tomuto majetku, způsobem založení a výkonem kvazi-akcionářského práva státu k podniku. Základní charakteristikou státních podniků a státních organizací obecně je nezpůsobilost k vlastnickému právu. Nemožnost vlastnit majetek nejenže kontrastuje se schopností se zavazovat, ale vyvolává i otázky týkající se právní subjektivity. Vztah k majetku je vyjádřen neurčitým a dosud nepoužívaným pojmem „právo hospodařit“.

Právní úpravu podniku můžeme nalézt v zákonu o státním podniku. Tento zákon, ač velmi stručný co do rozsahu, má ambici být komplexní právní úpravou pro státní podniky. Není však dostačující pro úpravu všech možných právních vztahů vznikajících při podnikání. Proto se ve své práci zabývám i možností aplikace jiných právních předpisů a jejich případný dopad.

Zvláštní povaha státního podniku vyvolává diskuzi o soukromoprávní či veřejnoprávní povaze státního podniku, což má zásadní význam v případě dalších právních předpisů. V práci sleduji, jakým způsobem, za jakých podmínek a s jakými důsledky na státní podniky dopadají jiné právní předpisy, a to ve srovnání s ostatními alternativními formami – organizační složkou státu, příspěvkovou organizací a akciovou společností ve vlastnictví státu.

Závěrem shrnuji nedostatky právní úpravy, přibližuji současnou situaci státních podniků a možné scénáře vývoje právní formy státního podniku.